

Redogörelse för tvisten emellan grosshandlaren Hjertström och undert., ang.....

Scheven, J[ohan Jacob] von

27 B f a Br. 1835

National Library
of Sweden

Redogörelse för twisten emellan Herr Grosshandlaren Hjertström och undertecknad, angående den förres yrkade rättighet att vara min Curator.

25.
jurid. Sv.
Rättsh. Sv.
C. 89

De förhållanden, som föranlett twist emellan mig och den för mig tillförordnade Curatorn, Herr Grosshandlaren Hjertström, inträffa så ofta, att de nästan utgå hvardagshändelser, för hvilken en hvar kan blifwa blottställd.

Huru de bedmas inför Lagen — och huruwida någon förhoppning om räddning ännu kan ägas af den, som frivilligt lemnat wården om sin egendom till en annan, eller, om answaret för ett oförstigt, och under lagens stydd, lemnadt förtroende, skall följa genom hela lifwet, är en erfarenhet, som för många kan vara af högsta wigt, hälsa, om den genom egna bden skall förwärfwas, den kan blifwa bra dyrköpt, och kosta en framtida lycka.

Hwilken utgång denna twist än kan få, är dock dess beskaffenhet lika förtjent af uppmärksamheten, som dess följder äro lärrika för alla som äro, eller komma i samma cathogori, som jag varit och är — och, om jag än skulle dömas af Domare-magten till ett oafbrutet beroende af Herr Hjertström, och derigenom åläggas ett lika hårdt, som oförtient lidande, så skall otwifwelaktigt mitt olyckliga öde innehålla en warning för ett obetänksamt förtroende, och slutligen påminna Domare-magten icke allenast derom, att Lagens stadgande i afseende på förmynderskap och curatelskap, är mera en wälgörenhets-ansätt, än en straff-inrättning, mera ålyftar en omtydigs wäl och framtida bärning, än sättet, att kunna blottställa honom för brist och behof, samt att ostrafadt kunna plåga och ruinera honom, utan och, att, wid bedmandet af desse frågor, Lagen förutsätter en rättwis och opartisk pröfning, så att det ei blott är godtycket, som skall bestämma förordnandet af en Curator.

Från denna synpunkt sett, anser jag mig äga en skyldighet att redogöra för denna twist, märkwärdig redan derigenom, att Herr Hjertström fullt följdt rättegången till högsta instantien, och trodt sig befogad att göra hwad förtroendet endast bdr och kan gifwa, till föremål för twångslagen, liksom han haft en naturlig rätt att vara min öfwerherre.

Sedan jag genom sparsamhet, ordentlighet i lefnadsfätt, och en sträng hushållning, samt, gynnad af de fördelar, som åtfölja en större och god egendom, nära hufwudstaden, betalt ärd skuld, inköpt flere hemmansdelar, och samlat ett betydligt capital, inträffade på en gång flere hotande och besymrande olycksfall. — En person, af hwilken jag ägde betydlig fordran, gjorde Cession; genom wåheld förskrödes

större delen af äbyggnaden på min egendom, och, till råga af olycksmättet, insjuknade jag så farligt, att hoppet om en längre lefnad, war förloradt.

Under dessa förhållanden, och efter anwising af wänner, samt tryggad af Herr Grosshandlaren Hjertströms försäkringar, anhöll jag i Kongl. Hof-Rätten, att få en Curator för mig förordnad, endast under den tid, som min sjukdom fortwarade; med bisall hwartil, och, uppå min egen begäran, Kongl. Hof-Rätten utfärdade förordnande för Herr Grosshandlaren, hwilken ock genast öfwertog all min egendom, bestående af 7 $\frac{1}{2}$ ograverade hemman Säteri och Gräse, jemte betydliga utestående fordringar.

Emot all förmodan upphörde min sjukdom, och min återwundna hälsa tillät mig att uppmärksamt följa hushållningen med min egendom; jag samt snart wådan af min ställning, och att jag ej blott hotades med fattigdom, utan ock, att hwarje mitt billiga anspråk på agtning, medborgligt och menstligt wårde förnekades.

Alla economiska åtgärder buro stämpeln af besiddandet att inwecla mina affärer, förskingra mina tillgångar, och ådraga mig skuld.

Alla anordningar ålystade uppenbarligen, att så förbjudna och förtrycka mig, att jag hwarken skulle äga mod eller tillgångar att reclamera min rätt.

Till det förra hörer, utom kostbara stenhusbyggnader, att Herr Hjertström, i stället för att efter min önskan förwänsligt bortarrendera fasta egendomen, sielf öfwertagit brukningen deraf, utan att lyssna till mina råd, eller begagna min erfarenhet, och att han, utan redowisning, lämnat större penningesummor till min Hustru och den wid egendomen antagne Inspectoren.

De sednare åtgärderne utmärka sig derigenom, att Herr Hjertström, uppå ett på detta sätt tillkommit tillfälligt och willkorligt curatel-förordnande, trodt sig kunna grunda en laglig rätt, att icke allenast stilla mig från befattningen med min egendom, äfwen sedan jag blifwit frisk, utan ock att intränga i mitt hushliga lif, och der så inskränka min rätt, att jag gjorts beroende af min Hustrus nycker, och wälbehaget af en Betjening, wald just på grund af anledningarne för mig till klagan öfwer dess uppförande, och bibehållen, på grund af mitt misnöje.

Åf dessa anledningar förjagad från mitt hem, hwarest stundeligen nya uppdråden, under förändrade former, med synbar affigt att sära och fördölampa, störde min frid, och der mine önskingar så litet till-

wunno sig affeende, att jag ej en gång, oagadt min ytttrade begäran, erhöå kännedom om mine barns uppoffran, nekade Herr Hjertström mig del i inkomsten af min egendom, hwilken han syntes hafwa beståndt för sig self, min Hustru och Inspectoren, så att jag, sedan Maji månad 1833 ej erhöått deraf ett öre, oansedt Kongl. Hof-Rätten tillbömt mig en wiß månattlig summa, men hwarom Herr Hjertström afwen fortsatt rättegång, ända till Konungens Höghsta Domstol, om ej för att winna ändring i det rättwisa beslutet, dock för att i det längsta förlänga min nöd, och, oansedt mine rika tillgångar, blottställa mig för yttersta behof, och det måst bittra lidande.

Då jag slutligen erhöå redowisning för förvaltningen, erfor jag deraf med håpnad, att Herr Hjertström under dess tvååriga egenmäktigt tillwällade disposition af egendomen, utgifwit, oberäkadt inkomsten af 7 $\frac{1}{2}$ Mantal Säteri och Gräse, nära wid Stockholm, öfad derigenom, att Skogen betydigen blifwit medtagen, 28,000 R:d B:co, hwaraf endast omkring 7000 R:d utgjort skuld, och att min egendom, af hwilken jag enligt företedde bewis flere gånger warit erbjuden i arrende 3000 R:d, endast för året affastat 76 R:d; Och då widare ett tillförlitligt rygte underrättade mig, att Herr Hjertström satt i fråga, troligen för att kunna ännu några år underhålla samma söderi, att belasta egendomen med lån; så gjorde jag ansökan, att Herr Hjertström skulle entledigas från Curatelet.

Jag återopade, å ena sidan, att jag aldrig lagligen förwerkat min medborgerliga rätt, att self wärda min egendom, och, å andra sidan, att Hjertström blifwit på min begäran förordnad till Curator, så länge min sjuklighet warade, och intill dess den upphört, hwilket nu inträffadt, då och Hjertström, efter sielfwa willkoret för förordnandet, utan rätt till motsägelse, derifrån borde affå, hååst en af mig frivilligt gjord estergift af rätt, ej bör verka för längre tid, än medgifwandet stadgar.

Herr Hjertström åter fann det för sig ej förmanligt, att så lätt frånträda den sinecurplats, som han med så stor egen fördel innehåst. — Winsten att få söta en betydlig egendom, att efter behag, och, ända till ett intet, få redowisa inkomsten, samt dertill beräkna sig i arfwode och resor och omkostnader 1000 R:d B:co om året, war wäl wärd mödan af en rättegång, till och med om allmänna bregreppet än aldrig kunde få ett tillfredsställande swar å den frågan, med hwilket skål Herr Hjertström kunde göra lagligt anspråk derpå?

Herr Hjertströms bembbanden härfdre underhöddes dock af min Hustru och ene Broder.

Min Hustru hade under tiden, och genom Herr Hjertströms konstnäsiga inslytande blifwit befriad från allt twång af pligter. Hon lesde ett berusande lif, hwartill en oinfränkt frihet och rika penningestillgångar erbjödo medel, och hwarie twekan hos henne besegrades lätt af Hjertströms wilja.

Min Hafsbroder åter, hvars economiska ställning, flere gånger af mig underhödd, men som fördrade sidre uppoffringar, än mine tillgångar medgäfwö, hade både en förtrytelse att hämnas, och en winst att göra i den estergift och lambet, med hwilken Herr Hjertström, sedan jag blifwit skild från all befattning med mina affairer, förswarade min rätt, uti en efter Curatelet nog märkbart wäckt rättegång, angående min Broders anspråk att få nära 3000 R:d B:co ersättning för en långt förut afflutad familje-affaire.

Båda gjorde således gemensam sak med Herr Hjertström, den ene för att ej förlora en underwillan lycklig ställning, och den andre för att winna den.

Öuru min kånsta af rätt, både gaf mig det hopp, att, om 3:ne personer komma öfwerens, att göra den 4:de olycklig, denne borde i Lagen, och hos dess wärdare, finna ett skydd; och sade mig, att hwarie förlust af en laglig rättighet, ännu mera, då den angår egande rätt, samt personlig frihet och belåtenhet, måste söddas å händelser, facta och bewis, men ej å partiße och i saken interesserade omdömen, låt jag dock, uti en till sinnet nedtryckt ställning, och en, på tillgångar, för att göra min talan gällande, utblottad belågenhet, öfwertala mig, att återtaga min ansökan, med wilkor, att Herr Håradshöfdingen Hederström skulle förordnas till Med-Curator, då jag hoppades, att uti dess erkända scklighet och heder skånsla, finna en skyddande motwigt.

Det dröjde dock ej länge, innan Herr Håradshöfdingen Hederström, som wisat mig verklig wånskap och deltagande, inseende, att hans af andre pligter upptagne tid, ej tillåt honom att emot Herr Hjertström förskaffa mig den lindring i lidandet, som han troligen fann påkalladt af sielfwa menckligheten, affade sig ett uppdrag, som kostade honom ståndiga strider, för att wärdigt kunna motswara.

Samma ansökan å min sida att slippa Herr Hjertströms Curatel, och samma motstånd å hans, förnyade då den nedlagde rättegången.

Sielfwa billigheten synes fordra, att i walet af en Curator eller Förmyndare, afwen för den, som lagligen bör ställas under en annans inslytande, men som derfdre kan ega ett sundt och tillförlitligt omdöme, både om sättet att söta egendom, och personers anwändbarhet, ett affeende bör göras å den omyn-

diges belåtenhet, åtminstone så långt lagliga och öfverwägande skäl och omständigheter ej förbjuda det — men har denne person ej varit, eller lagligen är förpligtad till denna inskränkning, utan Curatelet är en följd af dess fria vilja, någorlunda likartad med den åtgärden att wälja ett ombud eller sylvoman, så synes detta afseende å dess önskan aldrig böra åsidosättas, efter friheten i walet är ofskiljaktig från det fria i beslutet att antaga Curator.

På denna grund, och då jag widare framställt de skäl, hvarföre jag önskade slippa Herr Hjertströms Curatel, och hwilka, oberäknadt Herr Hjertströms owilja emot mig, hwilken han i sina skrifter till Kongl. Hof-Rätten öppet förklarar, och hwaraf de personliga förböråmpanden och lidanden jag öfverklagat, mer än tillräckligen besannas, i sitt wigtigaste afseende utgjordes 1:o af det söreri med min egendom, som jag aldrig skulle hafwa tillåtit mig sjelf, och som i längden skulle hota med exemplet af en förmyndare, som under Domares magtens skydd, lättfönnigt förjodt hwad dess pupill mödosamt förwärfwat, och af ett oförstånd, wårdsölskhet eller egennytta, som kunnat inskränka på menniskans heligaste rättigheter, derigenom att Lagen blifwit begagnad såsom ett redskap för nycker och obilliga anspråk; 2:o af det missförhållande Herr Hjertströms räkenskaper utwisa, då Curatel-afgiften årligen kostat mig 1000 R:d B:co, men inkomsten, som efter arrende-ansubudet bordt för 2:ne år wara 6000 R:d, kommit mig till godo blott med 153 R:d; och slutligen 3:o af den omständigheten, att jag lagligen borde göra annuärningar wid Hjertströms hushållning och räkenskaper, samt affordra honom ansvar, då han omöjlig på en gång kunde wara både part emot mig, och förswara min rätt, samt för egen räkning medgifwa hwad han å min sida borde påstå, yrkade jag uti Höflogl. Kongl. Hof-Rätten, att, enär hela min lesnad burit stämpeln af den yttersta hushållning, så att förebråelsen för söreri omöjlig kunde träffa mig, och då denna hushållning gjort mig till en förmoden man, och, oansedt olyckliga förhållanden, hwaremot ingen skofhet och försigtighet alltid kan skydda, till ägare af större förmodenhet, än den jag ärst, hwilket måste vittna om mitt förstånd att förlora min egendom, jag måtte på grund så här af, som af wilforet i sjelfwa min ansökan om Curator, befrias från alle twång i detta afseende, så wida ej den person kunde förordnas till Curator, för hwilken jag hade förtroende, då jag, för att förlita alla stridiga interessen, wille tills wida frivilligt ställa mig under Curatel.

Herr Swersten och Riddaren Klingstedt är med mig nära beståttad; Han har wisat mig deltagande i olyckan; Han har förmodenhet och erfaren-

het, och, sedan Herr Hjertström förskingradt mine contante tillgångar, består min egendom endast af Säteriet Siggestad, som ej kan förskingras; och han har slutligen affagt sig allt arfwode, hwarigenom uppkommer för mig en wiktig besparing, i alla hånseenden wård uppmärksamheten, af de 1000 R:d B:co, som Herr Hjertström, eller någon annan Curator möjlig kunde wilja beräkna. Herr Swersten och Riddaren äger, jemte min erkänsla och förtroende, således alla både naturliga och sjelfförwärfwade egenheter för att uppfylla detta uppdrag, och gifwa mig det skydd, hwaraf jag möjlig kan komma i behof.

Höglogl. Kongl. Hof-Rätten entledigade oss Herr Hjertström från curatelet, och på min begäran förordnades dertill Herr Swersten och Riddaren Klingstedt, hwarigenom och pröfningen af frågan om min rätt att sjelf öfvertaga ledningen af mine affärer, med mitt begifwande för det närwarande förhöll.

Med afseende påstodt å anledningen och omständigheterna, då Herr Hjertström förordnades till Curator, samt derå, att curatel för en afläpset boende person, och belågen egendom, i allmänhet ej är wård så stora bemiddanden och uppoffringar, som att, wid bristande förtroende, föra rättgång derom, ända till högsta instansien, skulle man wäl billigt kunna anse, att det lika mycket ligger i sakens natur, att Herr Hjertström bort låta njä sig med en Kongl. Hof-Rätts beslut i detta fall, efter denna Domstol är Swer- förmyndare, å hvars omwårdnad alla ommyndighets frågor äro öfverlämnade, och som, på grund af egen ansvarighet, i mohn af ett förtroende, hvarföre den ingen redo är skyldig, förordnar Curatorer, som det synes innebära en brist på agtning för sig sjelf, och strida emot wantlig anständighet, att föra rättgång om ett förtroende, som mera offer moraliska än materiella omständigheter.

På samma skäl skulle Herr Hjertström och kunna processa om förmynderskapet i hwarje Sterbhus, och nolens volens göra sig till Generat-förmyndare och Sterbhus-Utredningsman, och det med mera rätt än i detta fallet, der bewellessgrunden för dess bemiddande, efter hwad han erkändt, ej ligger hwarken i en längre bekantskap, deltagande eller wänkskap, ty han har oförställt och öppet i sine skrifter till Kongl. Hof-Rätten förklarar mig sitt hat.

Denna bewellessgrund må då wara, antingen tillfallet att tillfredsställa detta sednare, winna penningar, eller förekomma följderne af en besarad ansvarighet. — Den är i hwilket fall som hållt förbattlig, och kan ej skyddas af Lag, då den uppenbart är i strid med sjelfwa menskligheten, som ej will att den ene skall blifwa ett offer för den andres lusta.

Herr Hjertström har emedlertid anført underdåniga besvär öfver detta Kongl. Hof-Rättens beslut, och uppå Konungens Högsta Domstols afgörande betror nu, om en Man, som lefwat nära 60 år, under en sträng, stot och inifränkt hushållning, som aldrig förskingrat, utan samlat betydlig förmyndighet, och för hvars ordentliga lefnad så många års erfarenhet talar, och emot hvars handlingar, efter en skarp critisk granskning, ingen annan anmärkning kunnat göras, än att han för en del af sin förwärfwade egendom blifwit invecklad i en Concours, der flere agtningswårde, för klohet och försigtighet högtaktade personer, blifwit lika mycket bedragne af utseende och sitt förtroende, och hwilka dertföre ej blifwit ställda under Förmyndare, skall förlora rättigheten, skyddad af Lag och Samhällsfördrag, att vara rådande öfver sin egendom, eller åtminstone att få den Curator förordnad, som han sjelf walt, för hwilken han har förtroende, och genom hwilken han erhåller en uppenbar winst i besparade, så betydliga kostnader, att han kan lefwa anständigt på den deraf uppkommande behållningen.

Konungens Högsta Domstol kommer att afgöra, huruwida en, genom möda, uppoffringar och besparingar, tillkommen förmyndighet, skall slutligen blifwa orsaken till ett lidande utan gräns; och huruwida målet för en werksam lefnad skall, under saknad af medborgliga rättigheter, bestå i de bekymmer, som afundsjuka och egennyttiga kunna bereda.

Wore jag fattig, skulle wisertligen Herr Hjertström föragta, åtminstone ej illfånas att vara min Förmyndare. Jag skulle och då ej lefwa ett mera behöfwande och glädjetomt lif, än jag nu, utan werksamhet, och inkomst af min betydliga egendom, förder — men jag skulle vara fri.

Jag skulle wäl kanske också trampas — men ej för en betalning, som jag sjelf måste bekosta.

Jag kunde då fritt besluta en i Lagen ej förbjuden handling. — Jag får nu ej en gång andas den luft jag will, ty porten till mitt eget hem öppnas för mig ej fredligt eller wänskapsfullt.

Nedanstående till Högst. Kongl. Hof-Rätten ingifne stämning och den deraf föranledd twist, må för omdömet afgöra: om Herr Hjertström bär med skäl vara min Förmyndare, och om lagligt skäl förefinnes, att antingen ställa mig under Curator, eller aflå min önskan att få Herr Öfwersten och Middaren Klingstedt dertill förordnad.

Johan Jacob von Scheven.

Utskrift.

Till Högst. Kongl. Swea Hof-Rätt!

Sedan jag, genom Högst. Kongl. Hof-Rättens rättwisa beslut, blifwit befriad både från Herr Öfverhandlaren Hjertströms tyranniska behandling, strått wida öfwer hwad den starkaste och måst förfinade hämdkänsla kunnat fordra, och försibrande hushållning med min egendom, för hwilken jag ej känner ändamålet, och om det varit egen winst, eller mitt fullkomnade olycka, så kan jag wäl nu emotse en lyckligare framtid, hwilken jag, ehuru sårad i de för minniskan måst ömtåliga förhållanden i lifwet, sörd i min husliga frid, och förotämpad till min heber, wetat, om det varit mig tillåtet, böria, med gimbsta af mine lidanden, af det hån, förakt och förödmjukande af alla slag, samt det behof och nöd, hwarföre Herr Hjertström blottställt mig.

Herr Hjertström har dock alltid förskänt att wälja en ställning, uti hwilken sjelfberdm, i förening med en låtsad känsla af deltagande, stora löften och många ord, gifwit åt honom och dess handlingar en förwillande dager, och en öfwerwigt framför mig, hwarigenom jag blifwit mistånd, efter granskningen sällan kunnat följa mig uti min indragna lefnad, der jag sökt undwika uppmärksamheten.

Deraf torde kunna förklaras, hwarföre det lyckats Herr Hjertström att wälja förtroende till allt, hwad han behagat säga om mig, och att förena, med begreppet om mig, ömsom tanken på snålhet, ömsom sbseri, oförstånd, galenskap och elakhet. Denna grund torde också hafwa beredt lättheten för honom, att få intyg m. m., och i synnerhet witsord af agtningswårde personer om förträffligheten af hans hushållning med min egendom, och redowisningen dertföre.

J trots af dessa prunkande attestata, har dock denna hushållning varit så försibrande och olycklig för mig, att icke allenast mitt economiska bestånd blifwit hotadt, utan också, att jag owilkorligen, med fortsättningen deraf ett enda år, varit utfattig, och fatt, som ett factiskt bewis på wädan att anförtro någon förmyndarewård åt Herr Hjertström, i nöd och behof framleswa min återstående tid.

Då jag nu wägar påkalla den lagliga pröfningsen af detta mitt påstående, och Domarens granskning af den mig lemnade redogörelse för Herr Hjertströms förvaltning endast för 1 år och 10 månader, så torde jemförelsen af min ställning, då Herr Hjertström emottog Curatelet, med den, uti hwilken jag, wid dess astråde derifrån, besinner mig, såfrast wägläda begreppet.

Det är notoriskt sannt, att Curatelet varit för-
anledt af min tillfälliga sjukdom, och tillkommit på
min egen begäran, att, för den tid sjukdomen råckte,
få en Curator förordnad, med Förmyndare-ansvar,
hvilket sednare mera hade sitt afseende på Förmyn-
darens förbindelse, än på ett behöfligt tvång för mig.

Från denna synpunkt sett, var det helt natur-
ligt, att en till åren kommen man, som förenade
erfarenhet med förstånd om sina affärer, och ej var
lagligen stild från befattningen dermed, hade en
rättighet att blifwa hörd och rådfrågad om sättet att
behandla dem, och uti alla frågor om reformer och
förändringar, af ett wigtigt inslytande på det hela.

Med begreppet om en Curator, begärd för en
wiß tid och händelse, låter ej förena sig rättigheten
att i allt omsöka en stadgad och häfdwunnen ord-
ning; att förändra allt hwad Committenten gjort,
och antaga just motsatsen af hwad denne önskat och
welat, utan afseende på fördelen, och blott af mot-
sägelseanda.

Om någon sanning ligger till grund för denna
anmärkning, så får Herr Hjertströms nedankref-
ne förhållande till mig en ökad ansvarighet, efter
obehörigheten af wärdet då stämplat ärgårderna, och
grundat mina förluster.

Enär sjukdom tvingat mig att söka biträde af
en Curator, hade jag wißerligen blifwit inwecklad
uti Concurser för en betydlig del af den förmögenhet,
som jag genom inbda och sparsamhet sjelf förwärf-
wat; men min ställning war dock den, att jag ägde
Egendomen Siggestad 7 $\frac{1}{2}$ Mantal Säteri och Trälle
ograverad, och disponibla säkre fordringar till ett be-
lopp af nära 28,000 R:d, samt skuld endast till ett
belopp af circa 7000 R:d Banco.

För fasta egendomen war jag af säker arrenda-
tor, som tillika kunde anskaffa wederbåftig borgen,
erbjuden ett årligt arrende af circa 3000 R:d Banco.

Wärdeld hade wißerligen försködt en del af bygg-
naderne; men jag hade redan uppbyggt ladugården,
och hade tillräckligt timmer framkördt till de andra
husens nybyggande, och accorder derom slutade, efter
hvilka nybyggnaden i contanta penningar skulle kosta
mig circa 1500 R:d Banco. Jag war således i hwad
man kallat goda omständigheter, och i en lycklig
economisk belägenhet.

Skuldfri, med en årlig revenue af 3000 R:d
Banco, och bertill utlånte penningar 28,000 R:d,
hvilka borde ökas med hwad Concursumåforne gåf-
wo widare i utdelning, kunde jag emotse, under en
årligen ökad förmögenhet, en sorgfri framtid, hälsli
jag, ehuru af omwårdnad för mina barn, gift med en
obildad och ouppfostrad hustru, dock med henne lesde
ett enigt ägtenskap.

Med Herr Hjertström ägde jag före Curatelet
ingen personlig bekantskap. Mitt wal af Curator war
föranledt af en wäns recommendation, och Hjert-
ströms egna, mycket lofwande försäkningar.

Herr Hjertström hade dock ej förr fått mag-
ten, än jag anade tyrannen.

Flere twister, uti hvilka jag uppenbarligen hade
rätt, afgjordes föreningswis till min förlust. Fordrings-
anspråk estergåfwo. Effecter köptes för oerhördt dyra
wården, allt utan mitt hbrande.

Emot mitt ihärdiga bestridande, och, oansedt alla
gjorda och kostsamma förberedelser till uppbyggandet
af twänne flyglar af trä, återkallade Hjertström
de accorder för billigt pris, som jag derom träffat,
och beslutade stenhusbyggnader.

Egendomens wärde, som Herr Hjertström upp-
skattat ganska lågt, fordrade ej dessa dyrbara bygg-
nader, ej en gång wanliga på större lantgårdar, och
min reela förmögenhet syntes ej medgifwa en lyr,
hwarigenom min penningefond, som till nyttigare än-
damål kunde användas, och som för en landtman,
blottstald ofta för miswårter, ofta för swårighet att
affätta sine produeter förmanligt, är wigtigare, än
skilnaden emellan hus af trä och sten, uppslukades,
så att jag i stället möjligen kunde blottställas för en
tårande och wädlig skuld.

Denna omständighet är så mycket mera anmärk-
ningswärd, som Hjertström sjelf under denna tid
uti enskild tal och skrifter till Höglofl. Kongl. Hof-
Rätten, skildrat mine affärer såsom högst dålige, och
mig såsom bankrutt, som endast kunnat uppehållas
af Hjertströms credit och werksamhet. Det frågas
då: är det försigtigt eller förnuftigt handadt, att i
denna ställning företaga öfwerflödige stenhusbyggnader?

Twänne olika och förmanliga arrende-anbud af
Egendomen aflogos emot min wilja, och Herr Hjert-
ström förefatte sig att sjelf öfwertaga brukningen.

Mine föreställningar i detta afseende, om hwad
jag anfåg förentligt med min nytta, bemötte Herr
Hjertström munteligen med hårdhet och hot, och
skrifteligen, med ett fränstötande, befallande, och till
otidighet gränsande swar.

Den uppenbara owilja, som Herr Hjertström
genast wisade mig, troligen berföre, att jag wägade
yttra ett ombdme om förmanligaste sättet att stöta
min egen egendom, öfwer gick snart till hat; och be-
gäret att qwäfwa all lust hos mig att sölja hushäll-
ningen med uppmärksamhet, fordrade mitt fördomju-
kande, dock på ett sådant sätt, att Herr Hjertström
skulle kunna rättfärdiga sitt förfarande.

En Års-proclama arrangerades. Egendomswär-
det nedfattes, wid den berföre grundläggande bosför-
teckningen till det yttersta, och wida under dess wärde.

Min skuld deremot blades med diktade fordringar, och då desse ej woro tillräcklige, beräknades min hustrus gifrorätt, hwilken hon, efter lag, ej äger i fastigheten, och, efter lagligen uppgjort pactum, ej i någon min egendom, såsom skuld.

Genom det på detta sätt wanmålda utseende af min ställning, wäckte Herr Hjertström fruktan hos min hustru och släktingar, samt hos andra ett förwändt begrepp om mig och min hushållning; men och tanken på oumbärlighet för honom sjelf, som erbjöd sig att blifwa råddaren.

Genom denna list, och ännu mera derigenom, att min hustru försäkrades om en fullkomlig frihet och oberoende, och om penningar efter behag för nöjen och resor, hwilket erbjöd för hennes oerfarenhet en frestelse, som hon ej kunde emotstå, wann Herr Hjertström ett så fullkomligt förtroende af henne, att hon willigt ingått på alla Herr Hjertströms förslager; men med detsamma lofnade och bandet emellan henne och mig, tillgifwenheten förswagades i den mohn, hon lyfnade till säsången och nöjet, samt sträfswade till oberoendet.

Hon rådgjorde ej mera med mig om gemensamma intressen. Hon wärdade sig ej mera om mig, icke ens i de minsta småsaker, som angingo mina behof. Hon flyttade i ett annat hus, och slängde dörren för mig.

Hennes köld wärte ännu mera, då Hjertström antog en Inspector, som, i stället att sköta egendomen, utgjorde hennes dagliga sällskap, och med henne gjorde fiske- och jagt-partier, och lustresor till Stockholm på flere dagar, utan att jag fick ens derom kännedour; och då Hjertström lemnade hushållningen och casan till hennes wård och disposition, försökte hon tillika, att sätta mig, som ägde egendomen, afwen i penninge-afseendet, under beroendet af en hustru, som icke ens medfört tillräcklige kläder i boet.

Man hade jag således fått en Curator i Herr Hjertström, en Förmyndare i min illa uppfostrade hustru, och en Hofmästare i Inspectoren, som gjort sig älskad af Fruen, och Herre i huset.

För alla dessa war jag, som man säger, i wägen. Den litgiltighet, som wisades mig af dessa magtägande, smittade underordnade tjenstehjon och arbetare, af hwilka jag ej kunde få den uppmärksamhet, att min minsta fordran på tjenst, uppfyllades.

Jag blef främmande i mitt eget hus, lemnad ensam, utan all estergift för önskingar och behof. Wid mitt eget bord påtrugades mig sällskap af de personer, som hatade mig, och jag afskydde; — personer, som jag afskedat för laster och öhörighet, antagas, just derföre, till min omgifning, — och, för att fullkomna min smärta, afskedades den af mig antagne Informatorn för mina barn, och en annan

antogs, som, för att äga fördelen af en i orten owanligt hög lön, lärdes sjelf, och lärde sedan mina barn, för hwilka det nekades mig att hafwa någon omsorg, och till och med att få erfara underwisingsmethoden, samt deras framsteg, — att ej hörsamma mig.

Min ärftda och förwärfda egendom användes såsom hade den tillhört Hjertström, min hustru och Inspectoren. Jag lemnades i nöd och behof, måste fly huset, der jag till och med ej ansåg mig säker, och lefwa af barmhertigheten i hufwudstaden, efter jag af Hjertström icke för mitt behof kunde erhålla, eller fått uppbära en enda stilling under hela tiden. I början af Curatelet emottog jag wäl penningar, men i ändamål att liquidera löner och arbetspenningar, hwilket jag och fullgjort; men sedan Maj månad 1833 har jag ej fått ett enda öre, och mitt folk fick befallning, att då de sålde mjölk m. m. i staden från min egendom, ej söka mig, utan undwika mig, och ej på min begäran lemna mig ens en kanna, hwarom bewiset Litt. B. gifwer upplysning; likasom jag med bewis kan styrka, att om mjölk och smör någon gång såndes mig, den förra af ålder och mögel, och det sednare af snust, warit osälisbart, och det hela så obrukbart, att det ej som skänk blifwit af fattige emottagit.

Min hustrus uppförande wäckte förargelse i orten; Presterskapet försökte, att med föreställningar återföra henne; men, tryggad af Hjertströms beskydd, hänförd af ett oberoende lefnadsfatt, i öförd njutning af en favorits umgänge och sällskap, tillbakaförde hon en erbjuden glömska, och fördrade warningarne. Hon wille segla med passionernas wind.

Och min Herr Curator; — Han såg med tillfridsställelse mitt lidande; — Han påstade ingen uppmärksamhet wid den bypna scandalen af detta förhållande; — Han återkallade ej Inspectoren, oakadt mina enträgna böner; — Han twang mig, att wara vittne till min olycka. — Han tillsläppte, utan inskränkning, de penningar, som erfordrades för att ännu fastare tillknyta bandet dem emellan, och war döf för min klagan, och kånstolös för min nöd och behof.

Jag war fattigare, än om jag aldrig ägt någon egendom. Egennyttan, hatet, afundsjukan och sorgen hade då ej så fastat sig wid mitt lif.

Mine öfrige anbdrige courtiserades för att genom interessen stilia dem ifrån mig.

En halfbroder, som sjelf förstört sin egen och sin hustrus betydliga egendom, och hwilken jag i nödens stund ofta råddat från förlägenhet, och om hvars lofwade tacksamhet, jag innehar och inslämnat flere skrifwelser, men som troligen ansåg mig förtorad, och min egendom gifwen till spillo, och då således afwen han kunde wid skeppsbrottet bärga för egen räknning,

hwad som ändock skulle gå förloradt, — bdrjade en rättegång, med påstående om en ersättning, för en, i annan twist honom ei tillbömd rättegångskostnadsersättning, hwarföre han fordrade ei mindre summa än 2817 R:d Banco, och jag har hört, att Herr Hjertström wid Lings-Rätten haft uppdraget, att arrangera bewakandet af detta min broders orimliga påstående emot mig, Herr Hjertströms misshandlade pupill.

En Lieutenant Adlerberg, som kallat sig min slågtinge, men på intet vis är det, hade under sitt wilstande hos mig, der han kostnadsfritt lefde, förfärdigat en liten bust af gips, som wanligen köpes för 20 å 30 R:d. Han lemnade den qwar hos mig, i min tanka, som ett wedermåle af des erkänsta för sitt wilstande. Han hade under tiden, emot revers, lånt af mig 498 R:d Banco, och denna fordran efterstänkte Herr Hjertström, efter uppgift, såsom en godtgörelse för busten, men troligen, för att sätta Herr Adlerberg i förbindelse hos sig, och för att kunna påräkna erkänsta i framtiden.

Ej underligt om desse Herrar, begge i behof, slogo sig till det partiet, der det wankades något att förtjena.

Härigenom lyckades det Hjertström, att ställa mig från mitt naturliga medhåll, och ställa mig, nedtryckt af sorg, behof och lidande, ensam.

Det kostade wäl uppoffringen af ett lydligt ägtenskap, och, tillåfwentyr en sträng seblighet, — men ändamålet wanns uti en fri och oinfränkt hushållning och dispositionsrätt öfwer min egendom.

Denna bdrjades, som sagdt är, med byggandet af stenhus, hwartill kostnaden af mig ei kan uppgifwas, i saknad af räkenskaperne, och lärer knappast kunna bestämmas af Herr Hjertström, då arbetsfolk, troligen till en del togos från åkerbruket, hwarigenom detta försummades, och till råga på förförelsen, de af mig begagnade och nyligen reparerade torke- och rökhus af sten, med sine inrättningar, nedrefwos och användes. Egendomen förlorade derigenom det uti landtushushållningen så wigtigt ansedda tillfället att torka och ria såden, hwarpå bristen på de fleste ställen öfwerflagas, och förswärar bergning och affättning af grödan.

Skogen deremot, med hwilken jag hushållat så noga, efter som den, i en stogslds ort, dagligen växer i wärde, och hwarå egendomspriset till stor del beror, tillgreps hårester, hwilket jag kan sluta deraf, att arbetsfolk kallades å predikstolarne för att nedhugga den, — och sålles derefter till ringa winst för ägaren, under hwad jag blifwit erbjuden, och hwad andra säljare erhållit.

Minna utestående fordringar uppfades, och förförades.

Min Hustru, som till hushållets behofwer på landet, hade inkomsten af en ladugård af några och fyratio kor, utom får och swinkreatur, och trädgårdssaker, som affättas fördelaktigt i Stockholm, och hwaraf inkomsten betydigen bdr öfwerstjuta en å landet infränkt hushållning, uti hwilken egne producter uppfylla de wigtigaste och wäsentligaste behofwer, och der man endast wanligen köper specerier, — uppbar nu af Herr Hjertström betydliga penningesummor; Inspectoreren erhöil, till en aldrig mig communicerad redowisning, circa 3000 R:d; rubrikerne: inventariers underhåll, och utgifter för egendomen, upptogo stora summor; men sielfwa egendomens åkerbruk och ladugård affastade, enligt räkenskaperne, på twänne år ei mera än 153 R:d 16 st. Och slutet af denna tragiska historia är den, att jag fått räkningar af Hjertström, som upptaga utgifterne för min hushållning under 1 år och 10 månader till 28,545 R:d, deribland endast 7000 R:d Banco skuld; att mine contanta tillgångar äro förförade, 2 års inkomster förlorade, och jag i en skuld till Hjertström, hwarföre jag möjligen kan vara blottställd för försäljningen af min fasta egendom, som kan köpas för godt pris af Hjertström, eller någon annan, och penningöfwerflottet möjligen endast vara tillräckligt för 1 års, i samma anda, fortsatt hushållning.

Jag wärdjar till hwarje sundt ombdme, om det finnes någon tänkbar möjlighet, att 7½ Hemman Säteri och Frälse, med belågenheten wid en hufwudstad, der ladugårdsaffastning och landtmannaproducter äro dyrare än å aflägsne orter, ei skola affasta mera än 76 R:d 24 st. om året, ehuru utgifterne gå till flere tusende? Jag frågar om ett dylikt exempel kan framställas? Det skulle bewisa, att, utaf alla medel att förstödra sig och den sörsta förmyndghet, det icke skulle finnas något säkrare och mera werksamt, än att åga 7½ ograverade Hemman Säteri och Frälse.

Lidandet, misshushållningen och answaret är här arithmetiskt bewisadt.

Om man jemförer, att jag, dereft Herr Hjertström i någon möhn, i något enda affeende lyfnat till mine föreställningar, och ei handlat uppenbarligen i motsats deraf, ägt, med antagandet af det erbjudna arrendet, på dessa twänne år en inkomst af min egendom, af circa 6000 R:d Banco; då och mite capital i sådan händelse ei kunnat användas till önddige, och kanske för mig stadlige kostnader; och, om det än varit så wigtigt, att min Hustru skulle förberas af fåfånga, å hwilken en lätt penningetillgång, och ett öfbrständigt lemnadt och begagnadt oberoende gifwit nåring; och, om Inspectoreren än skulle gynnas

på min befohning, tillgångarne dock riktigen rätt till för dessa ändamål, utan att jag skulle skuldsättas, och behof af inteckningar i min egendom uppkomma; — så finner man lätt, att, då Hjertströms räknings- per upptaga utgiftssumman för 1 år och 10 månader till = = = = = 28,545. — —
 Qwartil till kommer Arrendet = = = = = 6,000. — —

Hwarifrån afgår betald skuld circa 7,000. — —

Återstår 27,545 R:d

hvaraf jag sjelf fått intet, hushållningen för Hustru och tre Barn med Informatorn samt den onyttiga stenhusbyggnaden af tvåanne flyglar, kostat mig årligen en summa af nära 14,000 R:d B:co.

Är denna hushållning för en man af medelmåttiga wiktor, och som Hjertström sjelf afmålat såsom ruinerad, förnuftig och rimlig?

Kan följden deraf wäl blifwa annan än yttersta fattigdom och elände?

Det är emedertid säkert, att om jag sjelf styr min hushållning, eller, om den varit anförtrödd åt en hederlig och wärowillig Curator, så hade den ej kostat mig årligen öfwer 1500, högst 2000 R:d B:co; då jag och kunnat motse en årligen blad, i stället för en på så kort tid förföringrad förmodgenhet.

Jag förbigår de lidanden och förödmjukelser, Herr Hjertström låtit mig undergå. Det är påkostande, att wid mina år blifwa behandlad som ett såkunnigt barn, som skall hårdas genom morgångar och afflagne öfningsar; — det är påkostande, att blifwa nekad någon enda njutning af en inbodosamt förwärfwad egendom; — det är hårdt, att hafwa behöft tigga af medlidandet ett knappt underhåll, under det betydande egne tillgångar lättfinnigt blifwit af andre bortslafade; — men det har varit grymt, att nedfatta mig för tjenstefolk, ställa mig under en skendligt sinnad Hustrus nycker och förmynderskap, och twinga mig, att, utan hopp om deltagande och ändring, bewittna hennes förbindelser med andra; — det har varit oansändigt af en Förmyndare, att blanda sig i hwad som rörer mitt husliga lif och frid, och påtruga mig folk, som förorsakat mig oro, bekymmer och uppenbara chicaner, och hvars entledigande sjelfwa sedligheten fordrat.

Ansvarigheten här för tillhörer dock samwetslagen mera, än det borgerliga straffet; men då Hjertström öfwerföridit sina pligter såsom Curator; då han egenmäktigt, emot min wilja, widtagit åtgärder, som beredt min förlust; då han genom sin uppenbara

misshushållning och öfveri, försköft mina tillgångar, och i öfrigt fasta egendomen, genom hans föranstaltande blifwit försämrad, både genom skogsförsäljning och nedrifwande af nyttiga och nödwändiga hus, hwarigenom han fått tillfälle att uppbygga ändamåtslöse stenhusbyggnader, i stället för hus af trä; Och då de af Hjertström för egen och medhjelpares räkning, beräknade afdrag och arfwoden för en så wanwärdad hushållning, äro öfwerdrifne, i anseende till beräkningen, och alldeles icke förtjente, i anseende till beskaffenheten af besattningen, — så nödgas jag, att här för ställa Herr Hjertström till ansvar och der för fordra ersättning.

Men som Hjertström icke afgifwit redogörelse för sednare tiden af sitt Curatel, och icke lemnat mig någon redowisning för de till Inspectoren lemnade betydliga summor, och ännu mindre verificationer för de utförde betalningarne, så kan jag nu ej specifikt göra mina anmärkningar, utan endast i allmänhet framställa, att jag, utom förlusten å försäld skog och nedrifne hus, på sätt förut är wisadt, anser mig hafwa förlorat minst summan af 21,000 R:d B:co.

Jag wägar nu anhålla, att Hjertström måtte åläggas, att inom wis tid, inlemna en för hela dess Curatel-besattning afslutad redogörelse, med quittefer och redowisning för de af Inspectoren och min Hustru uppburne penningar, hwarefter jag utbeder mig, att få inkomma med fullständige anmärkningar och ersättnings-påståenden. Liksom jag, då frågan, dinkällig till sin beskaffenhet, såsom rörande en onybdig persons rätt, hwilken han sjelf varit nefad att wäria, här synes angå en så betydlig summa, ödmjukast hemställer, om ej qwarstad å Hjertströms egendom må bewisjas, till dess ersättnings-frågan blifwer slutligen pröfwad.

Stockholm den 4 October 1834.

J. v. Scheven.

J egenfkap af tillförordnad Curator utbeder sig undertecknad att få bewata dess pupills rätt. Stockholm som ofwan.

G. F. Klingstedt,
 Öfwerste.

Att en lika lydande Skrift denne dag blifwit till Kongl. Maj:tes och Rikets Öfwa Hof:Rätt ingifwen; betygar Stockholm den 9 October 1834.

Ex Officio

G. Schöns.

Widimeras af

Sam. Lundström.